

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI ÜLEMNÕUKOGU JA VALITSUSE TEATAJA

---

17. märts 1989

Nr. 11 (889)

24. aastakäik

SISUKORD

I

119. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus Eesti NSV riiklike autasude süsteemi täiustamise ja autasude andmise korra demokratiseerimise kohta.

II

120. Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu määrus vabariikliku alluvusega linnade ja rajoonide liikluse parema korralduse alase sotsialistliku võistluse 1988. aasta tulemuste kohta.
121. Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus talumajanduse arendamise esmaste abinõude kohta.
122. Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus kooperatiivide mõningate tegevusalade reguleerimise kohta vastavalt NSV Liidu seadusele «Kooperatsioonist NSV Liidus».
123. Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus abinõude kohta selliste alaealiste laste materiaalse olukorra parandamiseks, kelle vanemad hoiuvad kõrvale alimentide maksimisest.
124. Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus iga-aastase Eerik Kumari nimelise looduskaitsepreemia kohta.
125. Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus puhkepäevade üleviimise kohta 1989. aastal.
-

AR Fr. R. Kreutzwaldi
nim. ENSV Riiklik
Raamatukogu

I

EESTI NSV ULEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

119 Eesti NSV riiklike autasude süsteemi täiustamise ja autasude andmise korra demokratiseerimise kohta

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Kehtestada Eesti NSV rahvaarhitekti ja Eesti NSV teenelise treeneri aunimetus.

2. Ühendada Eesti NSV teenelise haridustöötaja ja Eesti NSV teenelise kõrgharidustöötaja aunimetused Eesti NSV teenelise haridustöötaja aunimetuseks,

Eesti NSV teenelise kaluri ja Eesti NSV teenelise kalakasvataja aunimetused Eesti NSV teenelise kaluri aunimetuseks.

3. Kaotada ära järgmised Eesti NSV aunimetused:

Eesti NSV teeneline noort juhendaja

Eesti NSV teeneline konstruktor

Eesti NSV teeneline tehnoloog.

Isikutel, kes on saanud teises ja kolmandas punktis loetletud Eesti NSV aunimetused, säilivad need nimetused ning neile antud õigused.

4. Eesti NSV-s on kindlaks määratud järgmised aunimetused:

Eesti NSV teeneline tööstustöötaja

Eesti NSV teeneline insener

Eesti NSV teeneline energeetik

Eesti NSV teeneline kaevur

Eesti NSV teeneline polügrafist

Eesti NSV teeneline ehitaja

Eesti NSV teeneline transporditöötaja

Eesti NSV teeneline sidetöötaja

Eesti NSV teeneline elamu- ja kommunaalmajandustöötaja

Eesti NSV teeneline teenindustöötaja

Eesti NSV teeneline kaubandustöötaja

Eesti NSV teeneline põllumajandustöötaja

Eesti NSV teeneline aiandustöötaja

Eesti NSV teeneline agronoom

Eesti NSV teeneline zootehnik

Eesti NSV teeneline veterinaararst

Eesti NSV teeneline kalur

Eesti NSV teeneline metsakasvataja

Eesti NSV teeneline looduskaitsja

Eesti NSV teeneline haridustöötaja

Eesti NSV teeneline õpetaja

Eesti NSV teeneline teadlane

Eesti NSV teeneline tervishoiutöötaja

Eesti NSV teeneline arst

Eesti NSV teeneline sotsiaalhooldustöötaja

Eesti NSV teeneline sporditegelane
Eesti NSV teeneline treener
Eesti NSV teeneline jurist
Eesti NSV teeneline ökonomist
Eesti NSV teeneline leiutaja
Eesti NSV teeneline ratsionaliseerija
Eesti NSV teeneline ühiskondliku korra kaitsja
Eesti NSV teeneline kultuuritegelane
Eesti NSV teeneline kunstitegelane
Eesti NSV teeneline ajakirjanik
Eesti NSV teeneline kunstnik
Eesti NSV rahvakunstnik
Eesti NSV teeneline kirjanik
Eesti NSV rahvakirjanik
Eesti NSV teeneline arhitekt
Eesti NSV rahvaarhitekt
Eesti NSV teeneline koor, ansambel, orkester.

5. Kinnitada Eesti NSV riiklike autasude põhimääruse uus redaktsioon.

6. Kinnitada esilise vorm töötajate esitamise kohta Eesti NSV riiklike autasudega autasustamiseks (vorm nr. 1).

7. Tunnistada kehtivuse kaotanuks järgmised Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlused:

23. maist 1980 «Eesti NSV riiklike autasude põhimääruse kinnitamise kohta» (Eesti NSV Teataja 1980, nr. 21, art. 326);

29. augustist 1985 «Eesti NSV teenelise konstruktori ja Eesti NSV teenelise tehnoloogi aunimetuse kehtestamise kohta» (Eesti NSV Teataja 1985, nr. 27, art. 454);

25. juunist 1987 «Eesti NSV teenelise kõrgharidustöötaja aunimetuse kehtestamise kohta» (Eesti NSV Teataja 1987, nr. 23, art. 310).

8. Tunnistada kehtivuse kaotanuks järgmised Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi otsused:

28. augustist 1980 «Eesti NSV riiklike autasudega autasustamiseks esitamise ja autasude kätteandmise korra juhend» (Eesti NSV Teataja 1980, nr. 32, art. 502);

29. augustist 1985 «Täienduste tegemise kohta Eesti NSV riiklike autasudega autasustamiseks esitamise ja autasude kätteandmise korra juhendis» (Eesti NSV Teataja 1985, nr. 27, art. 455).

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees A. RÜTEL
Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Eesti NSV riiklike autasude**põhimäärus****I peatükk****Üldsätted**

§ 1. Eesti NSV riiklikud autasud on Eesti NSV aunimetused ja Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukiri.

§ 2. Vastavalt Eesti NSV konstitutsioonile määrab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium kindlaks ja annab Eesti NSV aunimetusi ning autastab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.

§ 3. Esildisi uute Eesti NSV aunimetuste kindlaksmääramise kohta võivad Eesti NSV Ministrite Nõukogu kaudu esitada vabariigi ministerriumid, riiklikud komiteed ja muud keskasutused ning ühiskondlike organisatsioonide ja ühiskondlike liikumiste vabariiklikud organid.

II peatükk**Eesti NSV aunimetused**

§ 4. Eesti NSV aunimetuste saamiseks esitatakse kõrge kvalifikatsiooniga töotajaid, keda üldjuhul on varem autastatud riiklike või kohalike partei- ja nõukogude organite autasudega, väljapaistvate teenete eest revolutsioonilise, riikliku ja ühiskondliku tegevuse ning majanduse, kultuuri, teaduse ja muul alal ning kauaaegse eduka töö eest ühes süsteemis. Eesti NSV aunimetuse saamiseks võib esitada ka sõjaväelasi.

Eesti NSV aunimetusi võib anda ka loominguulistele kollektiividele.

§ 5. Töötajale antakse ainult üks Eesti NSV aunimetus.

Mõne aunimetuse puhul on kehtestatud kaks järku: teeneline ja rahva-. Uute teenete eest võidakse rahva-aunimetust üldjuhul anda vähemalt viis aastat pärast teenelise aunimetuse andmist.

§ 6. Eesti NSV aunimetusi antakse:

Eesti NSV teenelise tööstustöötaja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga töölistele, insener-tehnilistele ja juhtivtöötajatele, kes on tööstuses vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ning vabariigi tööstuse arendamisele palju kaasa aidanud.

Eesti NSV teenelise inseneri aunimetus antakse tööstus-, ehitus-, projekteerimis-, transpordi-, põllumajandus- ja sideettevõtetes, teadus- ja teistes asutustes töötavatele kõrge kvalifikatsiooniga inseneridele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ja on eriti silma paistnud rahvamajanduse arendamise, tööviljakuse tõstmise, toodangu kvaliteedi parandamise ja omahinna alandamise, tehnilise progressi kiirendamise ning spetsialistide kaadri ettevalmistamise ja kasvatamise alal.

Eesti NSV teenelise energeetiku aunimetus antakse energiasüsteemide kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele ning teiste rahvamajandusharude, projekteerimisorganisatsioonide, teadus- ja muude asutuste energeetikutele ja elektrikutele, kes on oma erialal vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ning kellel on suuri teeneid vabariigi energiatööstuse arendamisel ja rahvamajanduse elektrifitseerimisel.

Eesti NSV teenelise kaevuri aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga töölistele ja insener-tehnilistele töötajatele, kes on põlevkivi- ja fosforiiditööstuses vähemalt 10 aastat edukalt töötanud, kellel on head töönäitajad ning kes on tõhusalt kaasa aidanud vabariigi põlevkivitööstuse arendamisele.

Eesti NSV teenelise polügrafisti aunimetus antakse polügraafiatööstuse kõrge kvalifikatsiooniga töölistele ja spetsialistidele, kes on vähemalt 15 aastat oma erialal edukalt töötanud ning kellel on suuri teeneid vabariigi polügraafiatööstuse arendamisel, trükitoodangu kvaliteedi tõstmisel ja kaadri kasvatamisel.

Eesti NSV teenelise ehitaja aunimetus antakse ehitus-, montaaži- ja projekteerimisorganisatsioonide, teadus- ja teiste asutuste kõrge kvalifikatsiooniga töölistele ja spetsialistidele, kes on ehituse alal vähemalt 10 aastat edukalt töötanud ning on palju kaasa aidanud ehitustegevuse arendamisele vabariigis, uue tehnika juurutamisele, ehitustempo kiirendamisele, tööviljakuse tõstmisele, ehituse kvaliteedi parandamisele ja omahinna alandamisele ning kaadri kasvatamisele.

Eesti NSV teenelise transporditöötaja aunimetus antakse auto-, raudtee-, vee- ja õhustranspordi, samuti linna elektritranspordi ning teedemajanduse kõrge kvalifikatsiooniga töölistele ja spetsialistidele, kes on transpordi alal või teedemajanduses vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ning kellel on suuri teeneid vabariigi transpordi või teedemajanduse arendamisel, plaaniülesannete täitmisel, vedude organiseerimisel, uue tehnika juurutamisel ja transpordivahendite kasutamise tõhustamisel.

Eesti NSV teenelise sidetöötaja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga spetsialistidele ja töötajatele, kes on sideettevõtetes, -asutustes ja -organisatsioonides vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ning kellel on suuri teeneid kvaliteetse ja häireteta töö tagamisel, sidevahendite arendamisel ja täiustamisel, uue tehnika juurutamisel ning vabariigi elanike, ettevõtete, asutuste, organisatsioonide, kolhooside ja sovhooside sidealase teenindamise parandamisel.

Eesti NSV teenelise elamu- ja kommunaalmajandustöötaja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on elamu- ja kommunaalmajanduse süsteemis vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ning kellel on suuri teeneid vabariigi elamu- ja kommunaalmajanduse arendamisel.

Eesti NSV teenelise teenindustöötaja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on teenindusettevõtetes vähemalt 15 aastat edukalt töötanud, kelle töötulemused on head ning kellel on suuri teeneid vabariigi teenindusettevõtete võrgu arendamisel, uut liiki teenuste juurutamisel, teenustööde kvaliteedi ja teeninduskultuuri parandamisel.

Eesti NSV teenelise kaubandustöötaja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on riikliku ja kooperatiivkaubanduse ettevõtetes, asutustes ja organisatsioonides vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ning kellel on suuri teeneid kaubanduse ja toitlustamise arendamisel ning vabariigi elanike kaubandusliku teenindamise parandamisel.

Eesti NSV teenelise põllumajandustöötaja aunimetus antakse sovhoositöötajatele, kolhoosnikele, kooperatiivi liikmetele, põllumajandus-, põllumajandustehnika ja maaparandusettevõtete ja -organisatsioonide ning teadusasutuste kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on põllumajanduses vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ning on tänu teaduse ja tehnika saavutuste ning eesrindlike kogemuste juurutamisele saanud häid töönäitajaid ja on palju kaasa aidanud vabariigi põllumajanduse arendamisele.

Eesti NSV teenelise aiandustöötaja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on põllu-, kommunaal- ja metsamajanduse, looduskaitse ning tarbijate kooperatsiooni süsteemis ja teistes rahvamajandusharudes aianduse või lillekasvatuse alal vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ning kellel on suuri teeneid vabariigi aianduse või lillekasvatuse arendamisel.

Eesti NSV teenelise agronoomi aunimetus antakse kolhooside, sovhooside, põllumajandusorganisatsioonide ja -asutuste ning teadusasutuste, katsejaamade ja -majandite kõrge kvalifikatsiooniga agronoomidele, kes on oma erialal vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ning kellel on suuri teeneid vabariigi põllumajanduse arendamisel, kolhoosi- ja sovhoositootmise organiseerimisel, uute põllumajanduskultuuride ja sortide aretamisel, maaviljeluskultuuri tõstmisel ja loomakasvatusele kindla söödabaasi väljaarendamisel.

Eesti NSV teenelise zootehniku aunimetus antakse kolhooside, sovhooside, põllumajandusorganisatsioonide ja -asutuste kõrge kvalifikatsiooniga zootehnikutele ning põllumajanduslike teadusasutuste ja katsemajandite töötajatele, kes on oma erialal vähemalt 15 aastat edukalt töötanud, zootehnika eesrindlike kogemuste juurutamise ning suurte teenete eest vabariigi looma- ja linnukasvatuse arendamisel ning produktiivsuse suurendamisel.

Eesti NSV teenelise veterinaararsti aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga veterinaararstidele, kes on oma alal vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ja kellel on suuri teeneid veterinaaria arendamisel ning põllumajandusloomade ja -lindude haiguste ravi ja profülaktika uute efektiivsete meetodite väljatöötamisel.

Eesti NSV teenelise kaluri aunimetus antakse riikliku ning kolhooside kalalaevastiku kaluritele, kalamajandite ja teadusasutuste kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on oma alal vähemalt 10 aastat edukalt töötanud ning kellel on suuri teeneid vabariigi kalatööstuse ja kalakasvatuse arendamisel.

Eesti NSV teenelise metsakasvataja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga metsamajandus- ja looduskaitsetöötajatele, kes on vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ning kellel on suuri teeneid metsamajanduse arendamisel, metsade tootlikkuse suurendamisel, uue tehnika ja tehnoloogia juurutamisel ning kasuliku ja haruldase floora ja fauna säilitamisel.

Eesti NSV teenelise looduskaitseja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on looduskeskkonna hoidmise, kaitse ja kontrolli alal vähemalt 15 aastat edukalt töötanud, samuti partei- ja nõukogude töötajatele, teadlastele, ajakirjanikele ja teistele isikutele, kellel on suuri teeneid looduskeskkonna kaitse ja kontrolli ning loodusvarade ratsionaalse kasutamise korraldamisel, keskkonda mittesaastava tehnoloogia väljatöötamisel ja juurutamisel ning looduskaitse propageerimisel.

Eesti NSV teenelise haridustöötaja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on õppeasutustes, haridusorganites, lasteasutustes, õppe- ja tootiskombinaatides, kvalifikatsiooni tõstmise instituutides ja kursustel ning teadusasutustes vähemalt 15 aastat edukalt töötanud, samuti partei-, nõukogude, komsomoli-, ametiühingu- ja pioneeritöötajatele, kes on edukalt aidanud parandada õppe- ja kasvatustööd haridusasutustes.

Eesti NSV teenelise õpetaja aunimetus antakse üldhariduskoolide, internaatkoolide, keskeriõppeasutuste ja kutsekoolide kõrge kvalifikatsiooni ja suurte kogemustega õpetajatele ja kasvatajatele, kõrgkoolide õppejõududele, koolieelsete lasteasutuste juhatajatele ja kasvatajatele ning lastekodude kasvatajatele, kes on oma erialal vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ning kellel on silmapaistev edu laste ja noorte kasvatamisel ja õpetamisel.

Eesti NSV teenelise teadlase aunimetus antakse teadlastele, teadusasutuste ja kõrgkoolide töötajatele, kes on saavutanud väljapaistvat edu teaduslikus uurimistöös ja pedagoogilises tegevuses ning kellel on suuri teeneid teaduse arendamisel, teaduse saavutuste propageerimisel ja juurutamisel ning kõrge kvalifikatsiooniga spetsialistide ettevalmistamisel.

Eesti NSV teenelise tervishoiutöötaja aunimetus antakse tervishoiuasutuste ja -organite kõrge kvalifikatsiooniga meditsiini-, farmaatsia- ja teistele töötajatele, kes on tervishoiu alal vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ning kellel on suuri teeneid tervishoiu arendamisel ja vabariigi elanike meditsiinilise teenindamise parandamisel.

Eesti NSV teenelise arsti aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga arstidele, kes on oma erialal vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ning kellel on suuri teeneid tervishoiu arendamisel, arstiteaduse saavutuste juurutamisel, vabariigi elanike meditsiinilise teenindamise parandamisel või pedagoogilises töös.

Eesti NSV teenelise sotsiaalhooldustöötaja aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on sotsiaalhooldusorganites ja -asutustes vähemalt 15 aastat edukalt töötanud, oma töös eriti silma paistnud ning kellel on suuri teeneid sotsiaalhoolduse parandamisel vabariigis.

Eesti NSV teenelise sporditegelase aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga töötajatele, kes on kehakultuuri ja spordi alal vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ning kellel on suuri teeneid vabariigi kehakultuuri ja spordi arendamisel, pedagoogilises, teaduslikus või meetoodilises töös.

Eesti NSV teenelise treeneri aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga treeneritele suurte teenete eest kehakultuuri ja spordi edendamisel ja noorte sporti kaasamisel ning sportlaste õpetamise, kasvatamise ja suurvõistlustel edukaks esinemiseks ettevalmistamise eest.

Eesti NSV teenelise juristi aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga juristidele, kes on oma erialal vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ning kellel on suuri teeneid sotsialistliku seaduslikkuse ja õiguskorra tugevdamisel.

Eesti NSV teenelise ökonomisti aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga ökonomistidele, kes on oma erialal vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ning on eriti silma paistnud praktilises, teaduslikus või pedagoogilises töös, rahvamajanduse arendamisel, töökollektiivi majandusliku tegevuse efektiivsuse tagamisel ning majandus- ja kontrollialase töö paremat organiseerimist soodustava planeerimise ja majandusliku stimuleerimise uue süsteemi juurutamisel rahvamajanduses.

Eesti NSV teenelise leiutaja aunimetus antakse rahvamajanduses ning teaduse, kultuuri ja tervishoiu alal juurutatud eriti väärtuslike leiutiste autoritele, kes on andnud suure panuse tehnilisse progressi ja tootmise täiustamisse, tööviljakuse tõstmisse, toodangu kvaliteedi parandamisse ja omahinna alandamisse, samuti töötajatele, kellel on suuri teeneid leiutus-tegevuse arendamisel ja leiutiste juurutamisel.

Eesti NSV teenelise ratsionaliseeriija aunimetus antakse rahvamajanduses juurutatud eriti väärtuslike ratsionaliseerimistepanekute autoritele, kes on andnud suure panuse tootmise täiustamisse, uue tehnika juurutamisse, tööviljakuse tõstmisse, toodangu kvaliteedi parandamisse ja omahinna alandamisse ning töötingimuste ja ohutustehnika parandamisse, samuti töötajatele, kellel on suuri teeneid ratsionaliseerimistegevuse arendamisel ja ratsionaliseerimistepanekute juurutamisel.

Eesti NSV teenelise ühiskondliku korra kaitsja aunimetus antakse isikutele, kes on ühiskondliku korra kaitsel vähemalt 15 aastat edukalt töötanud, samuti isikutele, kes on eriti silma paistnud teaduslikus või ühiskondlikus töös ning kellel on suuri teeneid ühiskondliku korra kaitsel vabariigis.

Eesti NSV teenelise kultuuritegelase aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga kultuuritöötajatele, samuti partei-, nõukogude ja ühiskondlike organisatsioonide töötajatele, kes on nimetatud aladel vähemalt 15 aastat edukalt töötanud ning kellel on suuri teeneid nõukogude kultuuri arendamisel, elanike kasvatamisel ja kultuuritaseme tõstmisel ning kaadri ettevalmistamisel.

Eesti NSV teenelise kunstitegelase aunimetus antakse lavastajatele, heliloojatele, dirigentidele, kooride ning muusika-, tantsu- ja teiste loominguliste kollektiivide kunstilistele juhtidele ning õppejõududele ja teistele isikutele, kes on loonud suure ideelise ja kunstiväärtusega teoseid või kellel on suuri teeneid eesti nõukogude ja rahvakunsti arendamisel, teadustöös või kaadri kasvatamisel ja ettevalmistamisel.

Eesti NSV teenelise ajakirjaniku aunimetus antakse kõrge kvalifikatsiooniga ajakirjanikele, kes on ajakirjanduses, televisioonis, raadiolevis ja telegraafiagentuuris vähemalt 15 aastat edukalt töötanud, on üles näidanud silmapaistvaid võimeid loomingulises töös ning kellel on suuri teeneid eesti nõukogude ajakirjanduse arendamisel.

Eesti NSV teenelise kunstniku aunimetus antakse interpretidele, heliloojatele, kunstnikele, lavastajatele ning teistele loomingulistele töötajatele kutsealase meisterlikkuse ja suurte teenete eest eesti nõukogude ja rahvakunsti arendamisel.

Eesti NSV rahvakunstniku aunimetus antakse interpretidele, heliloojatele, kunstnikele, lavastajatele ning teistele loomingulistele töötajatele, kellel on teenelise aunimetus, suure meisterlikkuse ning suure ideelise ja kunstiväärtusega teoste eest või eriti väljapaistvate teenete eest eesti nõukogude ja rahvakunsti arendamisel.

Eesti NSV teenelise kirjaniku aunimetus antakse kirjanikele suurte teenete eest eesti nõukogude kirjanduse arendamisel ning suure ideelise ja kunstiväärtusega teoste eest.

Eesti NSV rahvakirjaniku aunimetus antakse kirjanikele, kellel on Eesti NSV teenelise kirjaniku aunimetus, eriti väljapaistvate teenete eest eesti nõukogude kirjanduse arendamisel ning rahva tunnustuse pärvinud suure ideelise ja kunstiväärtusega teoste eest.

Eesti NSV teenelise arhitekti aunimetus antakse eesti nõukogude arhitektuuri arendamisele suure panuse andnud arhitektidele, kes on silma paistnud ühiskondlike, tsiviil- ja tööstusehitiste rajamisel linnas või maal ning arhitektuurialases teaduslikus uurimistöös ja kaadri ettevalmistamisel.

Eesti NSV rahvaarhitekti aunimetus antakse arhitektidele, kellel on Eesti NSV teenelise arhitekti aunimetus, suurte teenete eest eesti nõukogude arhitektuuri arendamisel ning ühiskondlike, tsiviil- ja tööstusehitiste rajamisel linnas või maal.

Eesti NSV teenelise koori, ansambli või orkestri aunimetus antakse kooridele, tantsu- ja muusikaansamblitele või orkestritele eriti kõrge taseme, loomingulise tegevuse ja suurte teenete eest eesti nõukogude koori-, tantsu- ja muusikakultuuri arendamisel.

§ 7. Eesti NSV aunimetuse saanud kodanikele antakse tunnistus aunimetuse andmise kohta ja rinnamärk, mida kantakse rinnal paremal pool; loomingulistele kollektiividele aga aukiri Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi vastava seadluse tekstiga.

III p e a t ü k k

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukiri

§ 8. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga autasustamiseks võib esitada isikuid, keda üldjuhul on varem autasustatud kohalike partei- ja nõukogude organite aukirjaga või Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu aukirjaga, väljapaistvate saavutuste eest rahvamajanduses, teaduses, kultuuris, hariduses, tervishoius, teeninduses, spordis ja muudel aladel ning teenete eest riiklikus ja ühiskondlik-poliitilises tegevuses.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga võib autasustada ka teiste liiduvabariikide kodanikke Eesti NSV-le osutatud suurte teenete eest, samuti sõjaväelasi eeskujuliku lahingulise ja poliitilise väljaõppe eest.

§ 9. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga autasustatuid võib uute teenete eest autasustada üldjuhul vähemalt viis aastat pärast Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi eelmise aukirjaga autasustamist.

§ 10. Koos Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga antakse autasustatule rinnamärk, mida kantakse rinnal paremal pool.

§ 11. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga võidakse autasustada ka postuumselt.

IV peatükk

Eesti NSV riiklike autasudega autasustamiseks esitamise kord

§ 12. Igal töökollektiivil on õigus algatada taotlust autasu andmise kohta.

Autasustamise taotluse võivad algatada ka partei, nõukogude, ametiühingu ja komsomoli rajooniorganid, samuti Eesti NSV ministriumid, riiklikud komiteed ja muud keskasutused, ühiskondlike organisatsioonide ning ühiskondlike liikumiste vabariiklikud organid.

§ 13. Iga autasustamiseks esitatava isiku kohta täidetakse esildis (vorm nr. 1), loomingulise kollektiivi kohta aga vabas vormis esildis.

Aukirjaga autasustamise ja aunimetuse andmise esildised vormistab autasustamiseks esitatava isiku töökollektiivi administratsioon koos partei-, ametiühingu- ja komsomoliorganisatsiooniga. Kandidaadid vaadatakse läbi töökollektiivi koosolekul või töökollektiivi nõukogus, mille kohta tehakse esildisse sissekanne.

Esildised töötajate autasustamiseks kooskõlastatakse rajooni või linna parteikomiteega, rajooni või linna rahvasaadikute nõukogu täitevkomiteega ja esitatakse läbi vaatamiseks vastavatele ministriumidele, riiklikele komiteedele, muudele vabariiklikele keskasutustele, ühiskondlike organisatsioonide või liikumiste vabariiklikele organitele, kes toetava otsuse korral saavad esildise kahes eksemplaris koos omapoolse otsusega Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile.

Autasustamistaotluse tagasilükkamise korral selgitab töökollektiivile eitava otsuse põhjusi organ, kes tagasilükkamise otsuse langetas.

§ 14. Sõjaväelaste autasustamise taotlused algatab sõjaväeringkonna või sõjaväekoondise juhtkond, kes saadab kahes eksemplaris esildise Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile.

§ 15. Vabariigi keskorganid (EKP Keskkomitee, Eesti NSV Ministrite Nõukogu) annavad esildised autasustamiseks otse Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile.

§ 16. Loominguliste töötajate autasustamiseks esitamine kooskõlastatakse vastava loomingulise liiduga.

Esildise vabakutseliste loominguliste töötajate autasustamiseks vormistab vastav loominguline liit.

§ 17. Esildis teenelise teadlase aunimetuse andmiseks kooskõlastatakse Eesti NSV Teaduste Akadeemia Presiidiumiga.

Esildis teenelise ratsionaliseerija ja teenelise leiutaja aunimetuse andmiseks kooskõlastatakse Üleliidulise Leiutajate ja Ratsionaliseerijate Ühingu Eesti Vabariikliku Nõukoguga.

§ 18. Esildised kooridele, tantsu- ja muusikaansamblitele ning orkestritele teenelise nimetuse andmiseks vormistab vabariiklik keskasutus, mille alla kollektiiv kuulub.

§ 19. Esildised autasustamiseks Eesti NSV riiklike autasudega esitatakse Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile vähemalt 30 päeva enne autasustamise päeva.

§ 20. Eesti NSV riiklikke autasusid töötajate juubelite puhul nende töötamise ajal ei anta.

§ 21. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga autasustamise ja Eesti NSV aunimetuste andmise kohta annab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium välja seadlusi, mis avaldatakse üldiseks teadmiseks «Eesti NSV Ülemnõukogu ja Valitsuse Teatajas» ning informatsioonina vabariiklikus ja kohalikus ajakirjanduses.

V p e a t ü k k

Eesti NSV riiklike autasude kätteandmise kord

§ 22. Eesti NSV riiklikud autasud antakse kätte Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi nimel ja ülesandel pidulikus õhkkonnas ja avalikult.

§ 23. Eesti NSV riiklikke autasusid annavad kätte Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees, Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimehe asetäitjad, sekretär ja liikmed, vabariigi Ülemnõukogu saadikud, vabariigi valitsuse liikmed, rajoonide ja vabariikliku alluvusega linnade rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteede esimehed, esimeeste asetäitjad ja teised Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt volitatud ametiisikud.

§ 24. Eesti NSV riiklikud autasud antakse kätte Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumis, rajoonide ja linnade rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteedes, autasustatute töökollektiivides, nõupidamistel, eesrindlaste kokkutulekul ja teistel koosolekul.

§ 25. Organ, kellele on ülesandeks tehtud autasu kätteandmine, peab autasustatule Eesti NSV riikliku autasu kätte andma hiljemalt üks kuu pärast Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumist autasu kättesaamist.

§ 26. Eesti NSV riiklike autasude üleandmise organiseerimine kohapeal ja kontroll üleandmise käigu üle on pandud rajoonide ja vabariikliku alluvusega linnade rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteedele.

Kui Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium on teinud Eesti NSV ministeeriumidele, riiklikele komiteedele ja muudele keskasutustele ülesandeks Eesti NSV riiklike autasude üleandmise, korraldavad nad koos vastavate riiklike ja ühiskondlike organitega kohapeal autasude kätteandmise.

Vabariigi ministeeriumid, riiklikud komiteed ja muud keskasutused aitavad igati kaasa, et nende süsteemi töötajad saaksid autasud õigeaegselt kätte.

§ 27. Eesti NSV riiklik autasu antakse üle üksnes autasustatule endale.

Autasustatu surma korral, kui autasu jäi talle kätte andmata, samuti postuumselt autasustamise korral antakse autasu üle autasustatu perekonnale mälestuseks.

§ 28. Eesti NSV riiklike autasude kätteandmine vormistatakse protokolliga (vorm nr. 2, 3, 4, 5). Protokollil esimene eksemplar saadetakse 5 päeva jooksul Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile.

Kui mõnele autasustatule pole autasu võimalik õigel ajal kätte anda, teatatakse sellest Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi autasude osakonnale.

VI peatükk

Autasustatute õigused ja kohustused

§ 29. Eesti NSV riikliku autasuga autasustatud peavad olema eeskujuks töös ning NSV Liidu konstitutsiooni, Eesti NSV konstitutsiooni ja nõukogude seadustega nõukogude kodanikele pandud ülesannete täitmisel.

§ 30. Riigiorganid, ühiskondlikud organisatsioonid, ettevõtete, koondeste, asutuste ja organisatsioonide administratsioon ning töökollektiivid propageerivad autasustatute saavutusi ja teeneid, levitavad nende kogemusi, kasvatavad kodanikke ja sirguvat põlvkonda revolutsiooniliste ning võitlus- ja töötraditsioonide varal, Eesti NSV riiklike autasudega autasustatud isikute teenete austamise vaimus.

§ 31. Eesti NSV riikliku autasu saanud isikud kasutavad soodustusi seadusandlusega kehtestatud juhtudel ja korras.

§ 32. Pärast autasustatu surma või postuumselt autasustamise puhul jäetakse või antakse Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukiri, tunnistus ja rinnamärk autasustatu perekonnale mälestuseks.

Surnud või postuumselt Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga autasustatu pärijad võivad autasud (aukiri, tunnistus aunimetuse andmise kohta koos rinnamärgiga) muuseumile üle anda.

Kui surnud või postuumselt autasustatul pärijaid pole, tagastatakse tema aukiri, tunnistus aunimetuse andmise kohta ja rinnamärgid Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile.

§ 33. Eesti NSV riiklike autasudega autasustatud peavad autasusid hoolikalt hoidma. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirja ja Eesti NSV aunimetuse juurde kuuluva tunnistuse kaotamise korral säilivad autasustatu õigused.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirja, loomingulistele kollektiividele aunimetuse puhul antava aukirja ja Eesti NSV aunimetuse juurde kuuluva tunnistuse dublikaate kaotatu asemele ei anta.

VII peatükk

Eesti NSV riiklike autasude äravõtmine

§ 34. Eesti NSV riiklike autasusid võib ära võtta ainult Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium järgmistel juhtudel:

kui autasustatu mõisteti süüdi raske kuriteo eest — kohtu esildusel seadusandlusega kehtestatud alusel ja korras;

kui isik pani toime üleastumise, mis kompromiteerib teda kui autasustatud, — töökollektiivi või autasustamiseks esitamise õigust omava organi esildisel.

§ 35. Eesti NSV riiklike autasude äravõtmise korral kuuluvad need tagastamisele Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile.

VIII peatükk

Vastutus ebaseadusliku tegevuse eest Eesti NSV riiklike autasude suhtes

§ 36. Keelatud on valmistada aukirju ja rinnamärke, mis sarnanevad Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjale ning Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirja ja Eesti NSV aunimetuste juurde kuuluvatele rinnamärkidele.

§ 37. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirja või Eesti NSV aunimetuse juurde kuuluva rinnamärgi kandmine isiku poolt, kellel pole selleks õigust, samuti nende omastamine või muude ebaseaduslike tegude toimepanek Eesti NSV riiklike autasude suhtes toob kaasa seadusandlusega kehtestatud vastutuse.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Vorm nr. 1

Форма № 1

Kooskõlastatud: — **Согласовано:**

EKP ..... Rajooni,
Linnakomitee sekretär
Секретарь РК, ГК Компартии Эстонии

Kooskõlastatud: — **Согласовано:**

..... Rajooni, Linna
RSN Täitevkomitee esimees
Председатель исполкома городского,
районного Совета народных депутатов

Pitser .....
М. П. (allkiri — подпись)

Pitser .....
М. П. (allkiri — подпись)

ESILDIS — ПРЕДСТАВЛЕНИЕ

**Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga autasustamiseks
(alla kriipsutada)**

**к награждению Почетной грамотой Президиума
Верховного Совета Эстонской ССР (подчеркнуть)**

Eesti NSV ..... **aunimetuse andmiseks**
к присвоению почетного звания ..... **Эстонской ССР**

1. Perekonna-, ees- ja isanimi .....
Фамилия, имя, отчество .....

2. Töökoht ja amet .....
.....
Место работы и занимаемая должность .....

3. Sugu ..... 4. Sünniaasta, -kuu ja -päev .....
Пол ..... Год рождения, месяц и число

5. Rahvus ..... 6. Parteilisus .....
Национальность ..... Партийность

7. Haridus, eriala hariduse järgi .....
Образование, специальность по образованию

8. Tööstaaz ..... sellest viimasel töökohal .....
Стаж работы ..... в том числе по последнему месту работы

9. Milliseid autasusid, aunimetusi omab, autasustamise aeg .....
Какие имеет награды, почетные звания, дата награждения

10. Kodune address, telefon .....
Домашний адрес, телефон

Märkus. Perekonna-, ees- ja isanimi kirjutatakse mõlemas keeles passi järgi. Samuti kirjutatakse mõlemas keeles ja ilma lühenditeta töökoht ja amet.

Примечание. Фамилия, имя и отчество пишутся на обоих языках по паспорту. На обоих языках и без сокращений пишутся также место работы и занимаемая должность.

Lühike teenistuslik iseloomustus
Краткая служебная характеристика

Esildis on läbi arutatud ja heaks kiidetud .....
Представление обсуждено и одобрено

.....
(töökollektiivi või töökollektiivi nõukogu nimetus)
(название трудового коллектива или его совета)

«.....» ..... 19.... а./г.

Ettevõtte, asutuse, organisatsiooni juhataja .....
Руководитель предприятия, учреждения, организации

Parteialorganisatsiooni sekretär .....
Секретарь партийной организации

Ametiühingukomitee esimees .....
Председатель профсоюзного комитета

Pitser
М. П.

«.....» ..... 19.... а./г.

II

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU
JA EESTI NSV AMETIÜHINGUTE NÕUKOGU MAARUS**120** Vabariikliku alluvusega linnade ja rajoonide liikluse parema korralduse alase sotsialistliku võistluse 1988. aasta tulemuste kohta

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu märgivad, et 1988. aastal tehtud töö tulemusel paranes liiklusohutuse olukord Kohtla-Järve linnas ning Haapsalu, Hiiumaa, Kingissepa, Põlva, Rapla, Tartu, ja Võru rajoonis.

Samal ajal halvenes liiklusohutuse olukord teistes vabariikliku alluvusega linnades ja rajoonides, eriti Narvas ning Jõgeva, Kohtla-Järve, Pärnu ja Rakvere rajoonis, mille tõttu liiklusõnnetuste arv Eesti NSV-s tervikuna suurenes 5,7 protsendi võrra, nende tagajärjel hukkunute arv suurenes 35 inimese ehk 15 protsendi võrra ja vigastusi saanute arv 192 inimese ehk 10,9 protsendi võrra. Suurenes eraautode ebakainete juhtide ja ebakainete jalakäijate poolt põhjustatud liiklusõnnetuste arv.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu määravad:

1. Tunnistada vabariikliku alluvusega linnade ja rajoonide liikluse parema korralduse alase sotsialistliku võistluse võitjateks 1988. aastal:

1) linnade grupis — Kohtla-Järve linn (täitevkomitee esimees sm. V. Loidap, liikluskomisjoni esimees sm. S. Kazakevitš).

Anda Kohtla-Järve linnale Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu rändpunalipp ja esimene rahaline preemia 3750 rubla;

2) rajoonide grupis — Põlva rajoon (täitevkomitee esimees sm. A. Vainokivi, liikluskomisjoni esimees sm. A. Sillakivi).

Jätta Põlva rajoonile Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu rändpunalipp ning anda esimene rahaline preemia 3000 rubla.

Rajoonide grupis määrata teine koht Tartu rajoonile (täitevkomitee esimees sm. R. Närska, liikluskomisjoni esimees sm. R. Kuku) ja anda teine rahaline preemia 2000 rubla.

2. Juhtida Narva Linna Täitevkomitee (esimees sm. V. Mižui, liikluskomisjoni esimees sm. V. Lösenko) ning Jõgeva (esimees sm. P. Saksing, liikluskomisjoni esimehe kohusetäitja sm. L. Laeva), Kohtla-Järve (esimees sm. A. Kiviorg, liikluskomisjoni esimees sm. A. Värimäe), Pärnu (esimees sm. R. Kirs, liikluskomisjoni esimees sm. E. Rändla) ja Rakvere (esimees sm. L. Kaljuvee, liikluskomisjoni esimees sm. T. Lindmaa) rajooni täitevkomitee tähelepanu liiklusohutuse alase olukorra halvenemisele linnas.

(rajoonis) ja kohustada neid põhjalikult analüüsima kujunenud olukorda ning rakendama abinõusid selle parandamiseks.

3. Premeerida käesoleva määruse punktis 1 ettenähtud preemiasummadest Kohtla-Järve linna ning Põlva ja Tartu rajooni täitevkomitee esimehi vastavalt lisale*.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu
esimees

I. TOOME

Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu
esimees

M. PEDAK

Tallinn, 23. veebruaril 1989. Nr. 86.

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

121 Talumajanduse arendamise esmaste abinõude kohta

Eesti NSV Ministrite Nõukogu märgib, et riiklik põllumajanduspoliitika ja sundkollektiviseerimine aastatel 1947—1950 põhjustas Eesti NSV rahvamajandusele, eriti põllumajandusele olulist kahju.

Talumajanduse potentsiaalsete võimaluste realiseerimiseks, kvaliteetsete põllumajandussaaduste tootmiseks ning sotsiaal- ja majandusprobleemide paremaks lahendamiseks maal Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrab:

1. Pidada vajalikuks arendada Eesti NSV-s riikliku ja kooperatiivse põllumajandusliku suurtootmise kõrval ka talumajandust.

Pidada ENSV Agrotööstuskomitee üheks peaülesandeks talumajanduse kui sotsialistliku majandamise vormi arendamist riikliku ja kooperatiivse põllumajandusliku tootmise võrdväärse partnerina tagamaks olemasoleva tootmis- ja majanduspotentsiaali, eelkõige maa efektiivse kasutamise ja kvaliteetsete põllumajandussaaduste tootmise suurendamise ning sotsiaal-majanduslike probleemide lahendamise maal.

ENSV Agrotööstuskomiteel töötada koos ENSV Justiitsministeeriumi, Eesti NSV teiste huvitatud ministeeriumide, riiklike komiteede ja keskasutuste ning rajoonide täitevkomiteedega teadlaste ja Eestimaa Talupidajate Keskkliidu osavõtul välja Eesti NSV taluseaduse projekt ning esitada see 25. märtsiks 1989. a. Eesti NSV Ministrite Nõukogule.

2. Talude rajamisel ja tegevuses juhinduda järgmisest:

talude on põllumajandusliku väiketootmise majandusüksus, kus tootmine baseerub riiklikul omandil maale (kaasa arvatud mets ja siseveekogud), taluniku (talupere) isiklikul töö ja omandusel tootmisvahendite ja muule varale ning juhindub oma tegevuses käesoleva määruse ja muu talumajanduse kohta käiva seadusandluse nõuetest;

* Lisa ei avaldata, kuna ei ole üldise tähtsusega.

talunik on Eesti NSV kodanik, kellele on maakasutamiseõiguse riikliku aktiga antud talupidamiseks maa (kaasa arvatud mets ja siseveekogud) tähtajata (alaliseks) kasutamiseks ning kes esindab talu kõigis suhetes teiste kodanike ja juriidiliste isikutega;

talupere on selline perekondlik-töine ühendus, kelle liikmed peavad ühiselt talu ning kelle sissetulekud moodustuvad põhiliselt tööst talumajapidamises.

3. Talupidamiseks sobiva maa valib välja rajooni maakorraldustalitus (-komisjon).

Talu rajamise sooviavaldusega pöördub Eesti NSV kodanik rajooni täitevkomitee poole, tehes seal teatavaks ka soovitava maa (kaasa arvatud mets ja siseveekogud) asukoha ja talupidamise lühiprogrammi. Täitevkomitee arvestab maataotluse lahendamisel võimaluse korral avaldaja konkreetset soovi. Senise esmase maakasutaja ja talupidamiseks maad taotleva kodaniku vahelise vaidluse lahendamisel arvestab täitevkomitee rajooni maakorraldustalituse (-komisjoni) soovitusi. Täitevkomitee on kohustatud kodaniku avaldusele sisuliselt vastama ühe kuu jooksul.

Avaldaja suhtes positiivse otsuse langetamise korral annab rajooni täitevkomitee kodanikule kehtestatud korras tähtajatuks (alaliseks) kasutamiseks talupidamiseks maad (kaasa arvatud mets ja siseveekogud) suurus, mille määrab kindlaks täitevkomitee avaldaja soovist ja kohalikest oludest lähtudes. Maad (kaasa arvatud mets ja siseveekogud) võidakse talule anda lahustükkidena. Maa andmine vormistatakse maakasutamiseõiguse riikliku aktiga.

Maakasutamiseõiguse riiklik akt tuleb kodanikule väljastada hiljemalt kuue kuu jooksul avalduse esitamise päevast arvates. Erandina võib rajooni täitevkomitee kodaniku taotluse alusel akti kättesaamiseni lubada talunikule hooaja- ja ettevalmistustöödeks ajutist maakasutust talupidamiseks eraldataval maal.

Maakorraldustööd tehakse riiklike vahenditega. Talude moodustamiseks eraldatav maa arvatakse maha senise esmase maakasutaja maa-fondist.

Rajooni arhitektuuritalitus koostab uue rajatava talu õue planeeringu eskiisi ja annab hoonestamise arhitektuur-planeerimisülesande samaaegselt talumaa eraldamisega.

ENSV Agrotööstuskomiteel anda ühe kuu jooksul rajoonide maakorraldustalitudele (-komisjonidele) soovitusel talumaa korraldamiseks.

4. Talumetsade majandamine ja kasutamine toimub kolhoosidele kehtestatud eeskirjade kohaselt. Talunik võib raiuda võsa ja puid heina-, karja- ja muul mittemetsamaal raieloata.

ENSV Agrotööstuskomiteel koos ENSV Riikliku Looduskaitse ja Metsamajanduse Komiteega anda ühe kuu jooksul soovitusel taludele metsa ja siseveekogude eraldamise ning nende kasutamise kohta.

5. Kui talupere lõpetab talupidamise, otsustab talule eraldatud maa edasise kasutamise küsimuse rajooni täitevkomitee.

6. Taluniku surma korral on tema nimele väljaantud maakasutamise õiguse riikliku akti enda nimele vormistamise eelisõigus ühel tema pärijaist, tingimusel, et nimetatud pärija jätkab talupidamist; taluniku talupidamisest loobumise korral aga ühel temaga kooselavaist pereliikmeist või tema poolt soovitataval isikul eespool nimetatud tingimustel.

ENSV Agrotööstuskomiteel töötada koos ENSV Rahandusministeeriumi ja ENSV Justiitsministeeriumiga ning kooskõlastatult Eestimaa Talupidajate Keskliiduga kolme kuu jooksul välja taluniku (talupere) vara ja vahendite pärandamise ning pärija riigilõivust vabastamise kord.

7. Rajooni täitevkomitee ja talunik võivad sõlmida taluasutamislepingu, kus fikseeritakse lepingupoolte täiendavad õigused, soodustused ja kohustused.

8. Talu maksab põllumajandusmaksu.

Pidada vajalikuks talumajapidamise rajamise esimesel viiel aastal vabastada talu põllumajandusmaksu tasumisest ja anda talle maksusoodustusi EKP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu 22. märtsi 1988. a. määruse nr. 144 (ENSV Teataja 1988, nr. 17, art. 214) punktis 2 ettenähtud korras. Maksu tasumisest vabastamisel ja maksusoodustuste andmisel pidada eriti silmas ääremaale rajatavaid talusid ja omasöötade baasil loomakasvatussaadusi tootvaid talusid.

ENSV Rahandusministeeriumil töötada koos ENSV Agrotööstuskomiteega välja taludele maksusoodustuste võimaldamise kord.

9. Talunik võib avada pangas arveldusarve ja saada kehtestatud korras laenu. Kui talunik täidab teatud tingimused (saavutab talumajapidamise teatud efektiivsuse, talupere on lasterikas jne.) antakse talunikule laenu tagasimaksmisel soodustusi (laenu osaline või täielik kustutamine riiklike või muude vahendite arvel). Soodustusi võimaldatakse Eesti NSV Ministrite Nõukogu poolt kindlaksmääratavas korras.

NSVL Agrotööstuspanga Eesti Vabariiklikul Pangal esitada ühe kuu jooksul Eesti NSV Ministrite Nõukogule ettepanekud nimetatud laenude andmiseks vajaliku krediteerimisressursi moodustamise kohta.

10. Kiita heaks talude täiendavaks krediteerimiseks ning asundus- ja katsetalude väljaehitamisel abistamiseks Eestimaa Talupidajate Keskliidu juurde Eesti Talufondi loomine, mille vahendid moodustatakse:

1) koondiste, ettevõtete ja organisatsioonide, samuti kodanike vabatahtlikest maksetest;

2) Eestimaa Talupidajate Keskliidu poolt korraldatavatest üritustest laekuvatest vahenditest.

Eesti Talufondist eraldatakse vahendeid üldjuhul talunike abistamiseks, kui on ammandatud laenu saamise võimalused.

ENSV Agrotööstuskomiteel töötada koos Eestimaa Talupidajate Keskliidu ja rajoonide täitevkomiteedega ning kooskõlastatult ENSV Rahandusministeeriumiga välja ja kinnitada ühe kuu jooksul Eesti Talufondi põhimäärus.

11. Lubada rajoonide täitevkomiteedel anda kohaliku eelarve vahenditest ühele talumajapidamisele kuni 10 000 rubla tagastatavat eelarvelist laenu talumajapidamise vajadusteks.

Laenu suuruse ning selle osalise või täieliku kustutamise kohaliku eelarve vahenditest otsustab rajooni täitevkomitee, arvestades laenu kasutamise tulemuslikkust.

12. Talu maale teede, elektriliinide, kaevude (puurkaevude) ja maaparanduse projekteerimine ning nende objektide ehitamine toimub riiklike vahenditega.

Teed projekteeritakse ja ehitatakse üldriikliku ja vabariikliku tähtsusega maanteed remondi ja korrashoiu summade arvel.

Taotlused vastavate tööde tegemise kohta esitab talunik rajooni täitevkomiteele.

Taludesse telefonide sisseseadmine toimub kehtestatud korras. Juhul kui telefoni ehitatava abonentiini pikkus ületab kehtivad normid (üle 200 m õhuliini või üle 40 m kaabelliini), projekteeritakse ja ehitatakse see liin riiklike vahenditega.

Talunik on kohustatud teed, kaevud ja maaparandusrajatised korras hoidma.

13. Taluhooned ehitatakse üldjuhul taluniku ja ehitusorganisatsiooni vahel sõlmitava lepingu alusel.

ENSV Ehituskomiteel, ENSV Agrotööstuskomiteel ja ENSV Varustuskomiteel tagada selleks vajalikud materaal-tehnilised ressursid.

14. Talupidamiseks vajalik tehnika, varuosad, elektrienergia, kütus ja muud materaal-tehnilised vahendid soetatakse ja talunikule osutatud teenuste eest tasutakse hulgikaubandus- ja teiste vastavate organisatsioonide vahendusel riiklikele ja kooperatiivsetele põllumajanduslikele majanditele kehtestatud korras ja hindadega.

15. Talunik võib rentida või saada lepingu alusel ettevõtelt, asutustelt ja organisatsioonidelt tähtajaliseks või tähtajatuks tasuta kasutamiseks ehitisi, hooneid, masinaid, seadmeid ja muud põhifondide hulka kuuluvat vara.

16. ENSV Agrotööstuskomiteel, ENSV Tööstuskomiteel ja ENSV Plaanikomiteel korraldada talupidamiseks vajaliku tehnika tootmine Eesti NSV territooriumil asuvates masinatööstusettevõtetes ning koostada vastav programm 1. juuliks 1989. a.

17. Talunik valdab, kasutab ja käsutab oma toodangut iseseisvalt. Varumisorganisatsioonide kaudu riigile müüdud toodangu eest tasutakse talunikule kehtestatud riiklike kokkuostuhindade alusel koos ettenähtud hinnalisanditega. Teistele tarbijatele realiseerib talunik oma toodangut kokkuleppehindadega.

Taluniku poolt oma toodangu riigile realiseerimiseks sõlmitud pikaajalistes lepingutes võidakse põllumajandussaaduste kokkuostuhindadele kehtestada täiendavad hinnalisandid.

Talu toodangu realiseerimine peamiselt Eesti NSV-s tagatakse talunikule antavate soodustuste ja tema varustamise süsteemiga.

18. Talunik ja teised talupere liikmed vastutavad oma talupidamisega seotud kohustuste eest varaga, millele kehtiva seadusandluse kohaselt võib pöörata sissenõude.

Talupidamisega seotud vaidlused taluniku ning teiste füüsiliste ja juriidiliste isikute vahel, välja arvatud maa eraldamisega seotud küsimused, kuuluvad läbivaatamisele kohtu korras.

Talu varale tagatakse õiguslik kaitse.

19. ENSV Sõjakomissariaadil mitte kutsuda talunikke ja teisi talupere liikmeid kordusõppustele, mis on seotud talumajapidamises töötamise pikaajalise katkestamisega;

20. Lisaks kodanike vara kohustuslikule kindlustamisele võib talunik kindlustada oma vara vabatahtlikkuse alusel.

ENSV Riikliku Kindlustuse Peavalitsusel töötada kooskõlastatult ENSV Agrotööstuskomitee ja Eestimaa Talupidajate Keskliiduga 1. jaanuariks 1990. a. välja talu vara täiendava vabatahtliku kindlustamise eeskirjad.

21. Talu peab toodangu ja tulu arvestust, vastutab selle tõesuse eest ning esitab statistika rajooniorganitele informatsiooni ENSV Statistikaakomitee poolt kooskõlastatult Eestimaa Talupidajate Keskliiduga kehtestatavas korras.

22. Talunikul on õigus kehtestatud korras:

sõlmida talupidamise eesmärkidele vastavaid lepinguid ja sooritada muid tehinguid;

ühineda tema sotsiaalseid ja majanduslikke huve väljendavatesse ühistutesse, seltsidesse ja liitudesse või astuda nende liikmeks;

rajada koopereerimise alusel laenu-, konsultatsiooni-, kindlustus- ja muid ühistuid (aktsiaseltsed, firmasid), ENSV Agrotööstuskomiteel aga on õigus kaasata talude konsultatsioonitalituste moodustamisel ka riiklikke vahendeid;

tegelda ilma erilubadeta põllumajandusliku abitootmisega;

kasutada lepingulist tööjõudu;

kasutada talu vajadusteks tasuta temale eraldatud maal asuvaid üldlevinud maavarasid (vesi, paas, kruus, liiv, turvas jne.);

arendada välissidemeid.

23. Talunik on kohustatud tagama loodust säästva põllumajandusliku tootmise ning järgima käesoleva määruse ja talumajanduse kohta kehtestatud muu seadusandluse sätteid.

24. Talunikel ja teistel talupere liikmetel on õigus riiklikule sotsiaalkindlustusele ning nende töötamine talus arvatakse üldise ja pideva tööstaaži hulka ning tõendatakse külanõukogu täitevkomitee poolt väljaantavate dokumentidega.

Käesoleva punkti esimeses lõigus nimetatud õiguse realiseerimiseks maksavad talunik ja teised talupere liikmed oma aasta puhastulust riikliku sotsiaalkindlustusfondi makseid vastavalt põllumajandussaadusi tootva riikliku ettevõtte tariifile. Makseid tehakse ametiühinguorganisatsiooni vahendusel.

Õigus riiklikule sotsiaalkindlustustele on ka talus lepingu alusel töötavatel isikutel tingimusel, et nende töö ei kanna lühiajalist iseloomu, nendega sõlmitud leping on registreeritud ametiühinguorganis ja nende töötasult makstakse sotsiaalkindlustusmaksleid.

Riiklike sotsiaalkindlustustoetuste ja pensionide määramine ning väljamaksmine toimub rajooni täitevkomitee sotsiaalhooldusosakonna ja ametiühingu vastava rajooniorgani vahendusel.

Eesti NSV Ametiühingute Nõukogul töötada koos ENSV Sotsiaalhooldusministeeriumi, ENSV Rahandusministeeriumi ja ENSV Agrotööstuskomiteega kooskõlastatult Eestimaa Talupidajate Keskliiduga ühe kuu jooksul välja riikliku sotsiaalkindlustuse maksete ülekandmise, sotsiaalkindlustustoetuste määramise ja väljamaksmise ning pensionide ja toetuste määramiseks ja väljamaksmiseks vajalik tulude arvestamise kord.

ENSV Agrotööstuskomiteel esitada koos ENSV Justiitsministeeriumi ning Eesti NSV teiste huvitatud ministeeriumide, riiklike komiteede ja keskasutuste ning rajoonide täitevkomiteedega 1. juuniks 1989. a. Eesti NSV Ministrite Nõukogule ettepanekud käesolevast määrusest tulenevate muudatuste tegemise kohta Eesti NSV seadusandluses.

25. Eesti NSV ministeeriumidel, riiklikel komiteedel ja keskasutustel ning rajoonide täitevkomiteedel kavandada oma pädevuse piires käesoleva määruse ellurakendamiseks vajalikud abinõud.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimees I. TOOME

Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjadevalitseja E. MATT

Tallinn, Toompea, 16. veebruaril 1989. Nr. 71.

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

122 Kooperatiivide mõningate tegevusalade reguleerimise kohta vastavalt NSV Liidu seadusele «Kooperatsioonist NSV Liidus»

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 29. detsembri 1988. a. määrusele nr. 1468 Eesti NSV Ministrite Nõukogu m ä ä r a b:

1. Eesti NSV ministeeriumidel, riiklikel komiteedel ja keskasutustel, linnade ja rajoonide täitevkomiteedel võtta teadmiseks ja juhendumiseks, et NSV Liidu Ministrite Nõukogu 29. detsembri 1988. a. määrusega nr. 1468 vastavalt NSV Liidu seaduse «Kooperatsioonist NSV Liidus» paragrahvidele 3 ja 54:

1) kehtestati, et kooperatiividel ei ole õigust tegelda nimetatud määruse lisas nr. 1 märgitud tegevusaladega;

2) määrati vastavalt nimetatud määruse lisale nr. 2 kindlaks tegevusalad, millega kooperatiividel on õigus tegelda ainult lepingute alusel, mis on sõlmitud ettevõtete, organisatsioonide ja asutustega, kellele need tegevusalad on põhitegevusaladeks. Lepingutes nähakse ette nendel tegevusaladel tegutsemise kord ning kooperatiivide organisatsioonilised ja maanduslikud suhted ettevõtete, organisatsioonide ja asutustega.

NSVL Justiitsministeeriumile tehti koos huvitatud ministeeriumide ja keskasutustega ülesandeks valmistada kahe kuu jooksul ette ja esitada NSV Liidu Ministrite Nõukogule ettepanekud korra ja vormide kohta, mille alusel kooperatiivide tegevust kontrollivad need ettevõtted, organisatsioonid ja asutused, kellega sõlmitud lepingute alusel kooperatiivid tegutsevad, samuti ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste vastutuse kohta selle eest, et suhetes nimetatud lepingud sõlmitud kooperatiividega peetaks nõuetekohaselt kinni kehtestatud korrast;

3) tehti linnade ja rajoonide täitevkomiteedele ülesandeks mitte lubada arendada kooperatiividel sellist tegevust, mis kehtiva seadusandluse kohaselt toob endaga kaasa kriminaal- või administratiivvastutuse ega vasta kooperatiivi põhikirjas ettenähtud tegevusvaldkondadele ja eesmärkidele.

2. Kehtestada vabariigi tootmis- ja teeninduskooperatiivide tegevuses täiendavad piirangud vastavalt lisale.

3. Linnade ja rajoonide täitevkomiteedel tagada kooperatiivide tegevuse vastavusse viimine käesoleva määruse punkti 1 alapunktidega 1 ja 2 ning punktiga 2 1. aprilliks 1989. a.

4. Anda linnade ja rajoonide täitevkomiteedele õigus määrata kohalikest tingimustest lähtudes erandina kindlaks üksikud tegevusliigid (lisaks käesoleva määrusega ettenähtuile, millega kooperatiividel ei ole õigust tegelda või millega nad võivad tegelda vaid ettevõtete, organisatsioonide ja asutustega sõlmitavate lepingute alusel.

5. Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 5. jaanuari 1989. a. määrusele nr. 26:

1) linnade ja rajoonide täitevkomiteedel:

luua tingimused selliste kooperatiivkaupluste spetsialiseeritud võrgu kiirendatud väljaarendamiseks, kes tegelevad kooperatiivide ja individuaaltööd tegevate isikute poolt valmistatud tarbekaupade (tööstuskaupade) müügiga, ning koondada nendesse järk-järgult sellise toodangu põhikoguse realiseerimine;

elanike teenusevajaduse paremaks rahuldamiseks laiendada mitmesuguseid teenuseid osutavate kooperatiivide võrku, seda esmajoones igat liiki teenuseid osutavate riiklike ettevõtete juures, pidades silmas nende ettevõtete materiaalse-teenilise baasi kasutamist kooperatiivide poolt ning kooperatiivide varustamist toorme ja materjalidega tsentraliseeritult kehtestatud hindadest ja tariifidest.

Võtta teenuseid osutavates riiklikes ettevõtetes võimalikult rohkem kasutusele töökorralduse uusi vorme (kollektiiv- ja peretöövõtt), mis aitaksid alandada teenuste hindu. Luua konkurents riiklike ja kooperatiivsete ettevõtete vahel;

2) linnade ja rajoonide täitevkomiteedel, ENSV Varustuskomiteel, Eesti NSV ministeeriumidel, riiklikel komiteedel ja keskasutustel ning organisatsioonidel leida võimalusi ehitus- ning remondi- ja ehituskooperatiivide varustamiseks põhiliste konstruktsioonimaterjalide ja -detailidega riiklikele ehitusettevõtetele ja -organisatsioonidele kehtestatud hindade ja hinnete alusel, tasudes nende kooperatiivide poolt tehtud tööde eest samuti riiklike hindade, tariifide ja hinnete alusel.

Linnade ja rajoonide täitevkomiteel, ENSV Kaubandusministeeriumil, ETKVL-il ja ENSV Varustuskomiteel resoluutselt tõkestada kooperatiivide mis tahes katsed osta kehtestatud korda rikkudes metsa- ja muid ehitusmaterjale jaekaubandusvõrgust;

3) Eesti NSV ministeeriumidel, riiklikel komiteedel ja keskasutustel ning linnade ja rajoonide täitevkomiteedel võtta teadmiseks ja juhendamiseks, et käesolevas punktis nimetatud määrusega kehtestati töö ja tarbimise määra objektiivsemaks kontrollimiseks, et kooperatiivid esitavad igas kvartalis tuludeklaratsiooni — põhilise finantsdokumendi, mis määrab kindlaks kooperatiivide vastastikused suhted rahandus- ja pangaorganitega.

Kehtestati, et deklaratsioon on põhidokument, mis fikseerib kooperatiivide tulude, tema liikmete isiklike tulude ja kooperatiivis töölepingute alusel töötavate kodanike tulude suuruse, et määrata kindlaks maksude ja muude kohustuslike maksete suurus ning kehtestada nende tasumise tähtajad.

NSVL Rahandusministeeriumile tehti ülesandeks kehtestada eri liiki kooperatiividele tuludeklaratsiooni ühtne vorm.

Nähti ette, et deklaratsiooni mitteõigeaegse esitamise ning selle muutmise või selles teadlikult valede andmete esitamise eest kannavad kooperatiivid vastutust, mis on NSV Liidu seadusega «Kooperatsioonist NSV Liidus» kehtestatud maksustamisele kuuluvate tulude varjamise või tegelikust väiksemana näitamise eest.

Peeti vajalikuks kehtestada kooperatiivi esimehe ja teiste juhatuse liikmete kõrgendatud materiaalne vastutus tulude varjamise ja maksustamisest kõrvalehiilimise, deklaratsiooni mitteõigeaegse esitamise ja maksimisega viivitamise ning raamatupidamisarvestuse ja -aruandluse eeskirjade rikkumise eest. NSVL Rahandusministeeriumile ja NSVL Justiitsministeeriumile tehti ülesandeks esitada ettepanekud sellekohase NSV Liidu kehtiva seadusandluse täpsustamise kohta.

NSVL Rahandusministeeriumile ja NSVL Riiklikule Statistikaakomiteele tehti ülesandeks töötada kahe kuu jooksul välja kooperatiivide tegevuse arvestuse ja aruandluse pidamise kord. Peeti vajalikuks, et arvestus ja aruandlus oleksid neile jõukohased ja võimalikult lihtsad.

NSVL Riiklikule Statistikaakomiteele ja NSVL Rahandusministeeriumile tehti ülesandeks tagada kooperatiivide varustamine arvestuseks ja aruandluseks vajalike plankidega.

Kohalike rahvasaadikute nõukogude täitevkomiteedele ning koondiste ja ettevõtete juhtidele, kelle juurde on moodustatud kooperatiivid, tehti ülesandeks abistada neid rahandus- ja majandustegevuseks vajalike normatiivdokumentidega varustamisel.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimees **I. TOOME**
Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjadevalitseja **E. MATT**

Tallinn, Toompea, 22. veebruaril 1989. Nr. 83.

Lisa

Eesti NSV Ministrite Nõukogu
22. veebruari 1989. a. määruse nr. 83 juurde

Vabariigi tootmis- ja teeninduskooperatiivide tegevuses kehtestatavate täiendavate piirangute

loetelu

1. Tegevusalade loetelu, millega kooperatiividel ei ole õigust tegelda:
vahendus- ja kaubandusteenused kaupade vabariigist väljasaatmisel ilma linna või rajooni täitevkomitee loata;

riiklike ettevõtete valmistoodangu ja importkaupade jaekaubandusvõrgust ja hulgikaubandusest kokkuostmine nendest uute toodete valmistamiseks või nende dekoreerimiseks järgnevatks müügiks ilma linna või rajooni täitevkomitee loata;

kokkuostetud importkaupade realiseerimine väljaspool riiklikku ja ETKVL-i süsteemi komisjonikaubandust;

autode ja mootorrataste komisjonimüük;

toiduainete töötlemine ja valmistamine väljapoole vabariiki realiseerimiseks;

hotelli- ja pansioniteenindus kooperatiivi liikmetele või kooperatiivile mittekuuluvates (välja arvatud renditud) elamutes ja hoonetes.

2. Tegevusalade loetelu, millega kooperatiivid võivad tegelda ainult lepingute alusel, mis on sõlmitud ettevõtete, organisatsioonide ja asutustega, kellele need tegevusalad on põhitegevusaladeks, või kellele on pandud elanike teenindamine nendel tegevusaladel (välja arvatud väikeettevõtted):

programmeerimine, arvutiprogrammide paljundamine;

karusloomakasvatus;

bensiini, määrde- ja kütteõlide müük;

taksoteenused*;

reiside ja ekskursioonide korraldamine.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjadevalitseja **E. MATT**

* erandi tegemise õigus on linnade ja rajoonide täitevkomiteedel.

Tõlge

Lisa nr. 1

NSV Liidu Ministrite Nõukogu

29. detsembri 1988. a. määruse nr. 1468 juurde

Nende tegevusalade loetelu, millega kooperatiividel ei ole õigust tegelda

Mis tahes liiki relvade, laskemoona, lõhkeainete ja pürotehniliste toodete valmistamine, samuti mis tahes liiki relvade parandamine; karate ja muude võitlusliikide õpetamine, milleks on vaja vastavate organite luba. Puur- ja lõhketööde tegemine.

Narkootiliste, tugevatoimeliste ja mürkainete valmistamine ning realiseerimine.

Narkootilisi, tugevatoimelisi ja mürkaineid sisaldavate kultuuride külvamine, kasvatamine ja turustamine.

Järgmise meditsiinilise abi andmine: onkoloogiliste haigete ravi; nakkushaigusi, sealhulgas veneerilisi ja nakkuslikke nahahaigusi põdejate ravi; narkomaania ravi; tervisliku seisundi tõttu vältimatut hospitaliseerimist vajavate psüühiliselt haigete isikute ravi; vaimse tervise kohta meditsiiniliste otsuste kätteandmine; rasedate naiste järelevalve ja ravi; uurimise ja ravi invasiivmeetodid; kirgurgiline sekkumine, sealhulgas abordid; kodanike dekreeteeritud perioodiliste ja esialgsete läbivaatuste ja uuringute korraldamine.

Ravivahendite valmistamine ja realiseerimine.

Keemiliste ainete hügieeninormatiivide kindlaksmääramine keskkonnas.

Alkohoolsete jookide valmistamine.

Mänguasutuste avamine ja pidamine, samuti hasartmängude korraldamine ning panuste võtmine spordi- ja muudel võistlustel.

Väärismetallist ja vääriskividest toodete või neid materjale sisaldavate toodete (kaasa arvatud väärismetallist hambaproteesid) valmistamine, kokkuost ja müük.

Toidukaupade valmistamine ja realiseerimine sanitaarnõuetele mittevastavates tingimustes, samuti sanitaarnormide ja -eeskirjadega keelustatud toidulisandite kasutamine.

Üldhariduskoolide asutamine.

Teadus-, kirjandus- ja kunstiteoste kirjastamine.

Filmi- ja videotoodangu valmistamine, vahetamine, müük, laenutamine ja avalik demonstreerimine, samuti sellega seotud välismajandustegevus.

Kinofilmide, filmide ja videokandjatel programmide paljundamine ning kõik sellega seotud tegevusalad.

Riigi ühtse automatiseeritud sidesüsteemi tehniliste vahendite ning televisiooni-, raadio- ja traatlevi saatevahendite teenindamine.

Ordenite, medalite, pitsatite ja templite valmistamine.

Mis tahes operatsioonid välisvaluutaga sularahas. Välisriikide kodanikele kuuluvate kaupade komisjonimüügile võtmine ja soetamine.

Kodu- ja välismaiste ettevõtete ja organisatsioonide registreeritud kauba- ja firmamärkide valmistamine ja kasutamine ilma nende loata.

Pandimajade asutamine.

Loteriide korraldamine.

Ikoonide, kirikutarvete, ususümboolika ja -atribuutika valmistamine ja restaureerimine; küünalde (välja arvatud dekoratiivküünlad) valmistamine.

NSV Liidu Ministrite Nõukogu asjadevalitseja M. SMIRTJUKOV

Tõlge

Lisa nr. 2

NSV Liidu Ministrite Nõukogu

29. detsembri 1988. a. määruse nr. 1468 juurde

**Nende tegevusalade loetelu, millega kooperatiivid
võivad tegelda ainult lepingute alusel, mis on sõlmitud
ettevõtete, organisatsioonide ja asutustega,
kellele need tegevusalad on põhitegevusaladeks**

Poolvääriskividest ja merevaigust toodete või neid materjale sisaldavate toodete valmistamine, ümbertegemine ja parandamine, samuti väärismetallist ja vääriskividest toodete või neid materjale sisaldavate toodete ümbertegemine ja parandamine.

Väärismetalli ja vääriskive sisaldavate sekundaarsete ressursside ja jäätmete varumine ja ümbertöötamine.

Meditsiinilise abi andmine (välja arvatud lisas nr. 1 kindlaksmääratud meditsiinilise abi liigid).

Laste, noorukite ja noorsoo tervistus- ja muude laagrite avamine.

Parfümeeria- ja kosmeetikatoodete ning tarbekeemiakaupade valmistamine.

Kirjastamisõigust omavatele organisatsioonidele toimetamis- ja kirjastamisteenuste osutamine, sealhulgas trükitoodangu paljundamine ning reklaami- ja infotrukiste väljaandmine; plankide, etikettide, menüüde, juhendite ja paberikaupade trükkimine.

Tasuliste kontsertide, diskoõhtute, loominguliste kohtumiste ja meelelahutusprogrammide korraldamine.

Paljundus- ja kopeeraparaatide valmistamine.

Heliplaatide, magnetsalvestiste ja muudel kandjatel salvestite tootmine, paljundamine ja realiseerimine; trükitoodangu müük.

Loenguline tegevus.

Väliturismi korraldamisele kaasaaitamine.

NSV Liidu Ministrite Nõukogu asjadevalitseja M. SMIRTJUKOV

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

123 Abinõude kohta selliste alaealiste laste materiaalse olukorra parandamiseks, kelle vanemad hoiudavad kõrvale alimentide maksmisest

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 25. jaanuari 1989. a. määrusele nr. 67 Eesti NSV Ministrite Nõukogu m ä ä r a b:

Eesti NSV ministeeriumidel, riiklikel komiteedel ja keskasutustel ning linnade ja rajoonide täitevkomiteedel võtta teadmiseks ja juhendumiseks, et NSV Liidu Ministrite Nõukogu 25. jaanuari 1989. a. määrusega nr. 67 peeti otstarbekaks laiendada nende isikute hulka, kes saavad laste kasuks materiaalselt abi vahenditest, mis on ette nähtud alaealiste laste kasuks toetuste maksmiseks nende alimentide tasumisest kõrvalehoitudavate vanemate tagaotsimise ajal.

Seoses sellega kinnitada juurdelisatud muudatused, mis tehakse Eesti NSV Ministrite Nõukogu 17. veebruari 1984. a. määruses nr. 89 «Alaealiste laste kasuks ajutiste toetuste maksmise sisseseadmise kohta alimentide maksmisest kõrvalehoitudavate vanemate tagaotsimise ajaks» (ENSV Teataja 1984, nr. 13, art. 157).

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimees **I. TOOME**

Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjadevalitseja **E. MATT**

Tallinn, Toompea, 28. veebruaril 1989. Nr. 88.

Kinnitatud

Eesti NSV Ministrite Nõukogu

28. veebruari 1989. a. määrusega nr. 88

M u u d a t u s e d,**mis tehakse Eesti NSV Ministrite Nõukogu
17. veebruari 1984. a. määruses nr. 89**

Sõnastada Eesti NSV Ministrite Nõukogu 17. veebruari 1984. a. määrus nr. 89 «Alaealiste laste kasuks ajutiste toetuste maksmise sisseseadmise kohta alimentide maksmisest kõrvalehoitudavate vanemate tagaotsimise ajaks» järgmiselt:

«Ajutiste toetuste sisseseadmise kohta alaealistele lastele juhul, kui ei ole võimalik nõuda sisse alimente vanematelt

Nende laste materiaalse olukorra parandamiseks, kelle vanemad hoiudavad kõrvale alimentide maksmisest, ja vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 25. jaanuari 1989. a. määrusele nr. 67 Eesti NSV Ministrite Nõukogu m ä ä r a b:

Eesti NSV ministeeriumidel, riiklikel komiteedel ja keskasutustel ning linnade ja rajoonide täitevkomiteedel võtta teadmiseks ja juhendumiseks, et NSV Liidu Ministrite Nõukogu 25. jaanuari 1989. a. määrusega nr. 67:

1) seati sisse ajutised toetused alaealiste laste kasuks, kelle vanemad on kohustatud maksma alimente ja on kohtumääruse või uurimisorganite

määruse alusel siseasjade organite poolt tagaotsitavad seoses alimentide maksmisest kõrvalehoidumisega, kuriteo toimepanemise eest kriminaalvastutusele võtmisega või muudel alustel, või kannavad karistust parandusliku töö asutuses, kus nende töötasu ei võimalda kinni pidada seadusega kehtestatud minimaalsuuruses alimente, või on ravil ravi-asutustes, kus ei maksta sotsiaalkindlustustoetust, samuti teistel juhtudel, kui alimente ei ole võimalik sisse nõuda põhjustel, mis ei sõltu isikutest, kes neid peavad maksma.

Kehtestati toetuse suurus iga lapse kasuks 20 rubla kuus.

Erakordsetest asjaoludest (lapse raske haigus, vigastus jms.) tingitud lisakulude hüvitamiseks otsustati maksta vanemate tagaotsimise ajal alaealiste laste kasuks summasid kohtuotsusega kindlaksmääratud täies ulatuses. Nimetatud summad makstakse välja ka siis, kui kohtuotsuseid lisakulude sissenõudmise kohta ei ole võimalik täita põhjustel, mis ei sõltu isikutest, kes on kohustatud neid tasuma.

Toetuse maksmine alimentide maksmisest kõrvalehoiduvate vanemate tagaotsimise ajal toimub kohtumääruse alusel alates 1. jaanuarist 1985. a.

Käesolevas alapunktis nimetatud muudel juhtudel otsustati maksta toetust ja hüvitada lisakulud alates 1. veebruarist 1989. a.

Kehtestati, et toetusi ja lisakulude hüvitamise summasid makstakse vanematelt sissenõutavatest summadest, millele arvutatakse juurde 10 protsenti ning riigilõivu summadest tehtavatest 50-protsendilistest eraldistest, mida võtavad abielu lahutamise eest kohtud ja perekonnaseisuorganid.

Otsustati maksta alates 1. veebruarist 1989. a. nendest summadest toetust 20 rubla iga lapse kasuks kuus, kui alimente maksma kohustatud isik elab alaliselt välisriigi territooriumil, kellega NSV Liidul ei ole sõlmitud õigusabi lepingut, mis käsitleks kohtuotsuste vastastikuse täitmise küsimusi;

2) pandi käesoleva määruse alapunktis 1 nimetatud toetuste ja lisakulude hüvitamise summade väljamaksmine liiduvabariikide sotsiaalhooldeorganitele;

3) otsustati sisseseatavate toetuste maksmiseks tehtavate kulutuste osaliseks katmiseks tõsta riigilõivu minimaalmäära, mida võtavad abielulahutuse eest kohtud ja perekonnaseisuorganid, 100 rublani.

Seoses sellega sõnastati NSV Liidu Ministrite Nõukogu 29. juuni 1979. a. määrusega nr. 648 «Riigilõivu määrade kohta» kinnitatud «Riigilõivu määrade» punkti 4 alapunkti «b» teine ja kolmas lõik järgmiselt:

«abikaasade vastastikusel kokkuleppel, kellel ei ole alaealisi lapsi, 100 rubla;

kohtuotsuse alusel 100—200 rubla (ühelt või mõlemalt abikaasalt);»

4) kehtestati, et vastavalt käesoleva määruse alapunktile 1 väljamakstud summade sissenõudmine vanematelt, kes on kohustatud maksma alimente, võrdsustatakse alimentide sissenõudmisega;

5) avab NSVL Riigipank erikonto alaealiste laste kasuks toetuste maksmiseks ja lisakulude hüvitamiseks ettenähtud vahendite akumuleerimiseks ja ülekandmiseks alimente maksmata kohustatud vanemate tagaotsimise ajaks ja muudeks ettenähtud juhtudeks;

6) pandi NSVL Rahandusministeeriumile kontroll alaealiste laste kasuks vastavalt nimetatud määrusele siseseadud toetuste maksmiseks ja lisakulude hüvitamiseks ettenähtud summade õige ja õigeaegse laekumise ning kulutamise üle;

7) tehti NSVL Justiitsministeeriumile ülesandeks rakendada abinõusid tõhustamaks kontrolli kohtute tegevuse üle laste kasuks alimentide sissenõudmise kohta tehtud kohtuotsuste täitmise osas ning alimente maksmata kohustatud vanematelt nende tagaotsimise ajal ning teistel kindlaksmääratud juhtudel väljamakstud summade sissenõudmise korraldamiseks, arvates neile summadele juurde 10 protsenti.

NSVL Siseministeeriumile tehti ülesandeks tagada alimentide maksmisest kõrvalehoiduvate isikute aktiivsem tagaotsimine;

8) kehtestati, et nimetatud määrusega ettenähtud toetuste ja lisakulude hüvitamise summade määramise ja maksmise korra juhendeid kinnitavad NSVL Justiitsministeerium, NSVL Rahandusministeerium, NSVL Riigipank, NSVL Riiklik Töö ja Sotsiaalküsimuste Komitee ja NSVL Siseministeerium».

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

124 Iga-aastase Eerik Kumari nimelise looduskaitsepreemia kohta

Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrab:

1. Nõustuda ENSV Riikliku Looduskaitse ja Metsamajanduse Komitee ettepanekuga asutada iga-aastane Eerik Kumari nimeline looduskaitsepreemia, mis antakse alates 1989. aastast üks kord aastas väljapaistvate looduskaitsealaste saavutuste eest. Nimetatud preemia suurus on kuni 3000 rubla.

2. ENSV Riiklikul Looduskaitse ja Metsamajanduse Komiteel kinnitada kooskõlastatult ENSV Rahandusministeeriumiga iga-aastase Eerik Kumari nimelise looduskaitsepreemia põhimäärus.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimees I. TOOME
Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjadevalltseja E. MATT

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

125 Puhkepäevade üleviimise kohta 1989. aastal

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 20. veebruari 1989. a. määrusele nr. 172 Eesti NSV Ministrite Nõukogu m ä ä r a b:

Viia 1989. aastal puhkepäevad üle laupäevalt, 6. mailt esmaspäevale, 8. maile ja laupäevalt, 4. novembrilt esmaspäevale, 6. novembrile.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe esimene asetäitja **A. SOIDLA**
Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjadevalitseja **E. MATT**

Tallinn, Toompea, 2. märtsil 1989. Nr. 97.

INDEKS 78280

Väljaandja: Eesti NSV Ministrite Nõukogu Asjadevalitsus.

Trükkida antud 18. 04. 1989. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,4. Tellimuse nr. 409.

ENSV MN Asjadevalitsuse Trükkikoda, Tallinn.